

DZIENNIK BERLIŃSKI

wychodzi codziennie

(prócz niedziel i świąt).

Adres redakcji i administracji:

BERLIN W., Schillerstrasse 57.

Telefon: Bismark 7546.

Pocztowe konto czekowe: Berlin NW. 7 nr. 4203

EKSPEDYCJA: Bytom G.-Śl. (Beuthen O.-S.), Kurfürstenstr. 19.

Cena abonamentu na pocztę miesięcz. 1,85 mk.
Wysyłka pod opaską w Niemczech 3,75 m. mies.
Abonament w agencjach 1,85 mk. miesięcznie.

Cena ogłoszeń w Niemczech:

— Za 1 milimetr ośmiolatowy 10 fenigów. —

Rok XXXIV

Wtorek 8-go kwietnia 1930

Nr. 82

Schiele czy Hugenberg?

Obecny Rząd niemiecki jest rzędem mniejszości parlamentarnej. Do koalicji należą, jak wiadomo, stronnictwa centrowo-prawicowe. Najbardziej na lewo wysuniętem ugrupowaniem jest partja demokratyczna, najdalej na prawo stoją secesjonisci z partji niemiecko-narodowej. Na zewnątrz właściwy ton nadaje koalicji obecnej centrum z kanclerzem Brüningiem na czele — w łonie zaś gabinetu największe wpływy posiada dotychczasowy przywódca Landbundu, prawicowiec Schiele.

Rząd podczas głosowania w dniu 3 kwietnia uzyskał w parlamencie Rzeszy większość tylko dzięki warunkowemu poparciu ze strony dyktatora nacjonalistycznego, głośnego Hugenberga. O warunkach tych szczegółowiej będziemy mówili niżej, na razie stwierdzimy jeszcze tylko, że w łonie wszystkich stronnictw, należących do obecnej koalicji, panują poważne różdżki i że każde stronnictwo ocenia inaczej obecną sytuację wewnętrzną-polityczną Rzeszy. Dlatego też kanclerz Brüning nie mógł wystąpić przed parlament z bardziej szczegółowym programem i w swoim przemówieniu ograniczył się prawie całkowicie do ogólnikowych tematów.

Jeżeli przejdziemy po kolei stronnictwa koalicyjne, to w partji demokratycznej stwierdzimy odłam, którego poglądy wyraża „Berliner Tageblatt”, odłam, liczący się z upadkiem rządu i zalecający raczej ściślejszą współpracę z partją niemiecko-ludową oraz niezrywanie kontaktów z socjal-demokratami. Inny odłam tej partji jest bardziej prawicowo nastroiony i zbliża się raczej ku lewej grupie centrum. Niemiecka partja ludowa, to jest ta partja właśnie, która, na tle sporu o zakres reform finansowych, ciągnącego się od listopada ub. r. podkopała autorytet i podstawy, na których opierał się Rząd socjal-demokraty Müllera — znajduje się, w składzie obecnego gabinetu, w dość trudnej sytuacji. Zatrzymała wprawdzie teki ministerstwa spraw zagranicznych (Curtius) oraz skarbu (Moldenhauer), jednakowoż będzie musiała, o ile zechce przeprowadzić swe postulaty, poczynić ustępstwa na rzecz agrarjuszy. Równa się to zmianie kierunków i zasad polityki handlowej. Tak na przykład w miarę realizowania programu wschodniego przez nacjonalistę ministra Schielego, może dojść do rewizji niektórych traktatów handlowych, a napewno także do przekreślenia traktatu handlowego z Polską, podpisanego w ostatnich czasach.

Zresztą także i w partji centr. ściera się wpływ przemysłu z wpływami kół rolniczych. Centrowcy posiadają nietylko dobrze zorganizowane związki rolnicze, które kieruje przeciwnik nawiązania wymiany handlowej z Polską, były minister Hermes, lecz także liczne organizacje robotnicze. W opozycji do rządu stoją, jak wiadomo, socjal-demokraci, komuniści i zbl-

Plan Younga w senacie francuskim.

Paryż. W czasie dyskusji w senacie nad ratyfikacją planu Younga sprawozdawca generalny podkreślił, iż nieratyfikowanie planu Younga wywołałoby poważne zaburzenia w stosunkach międzynarodowych, ponadto wymagałoby zapłacenia przez podatników francuskich nadwyżki 2 miliardów 400 milionów nowych podatków na spłatę długów międzysojuszniczych.

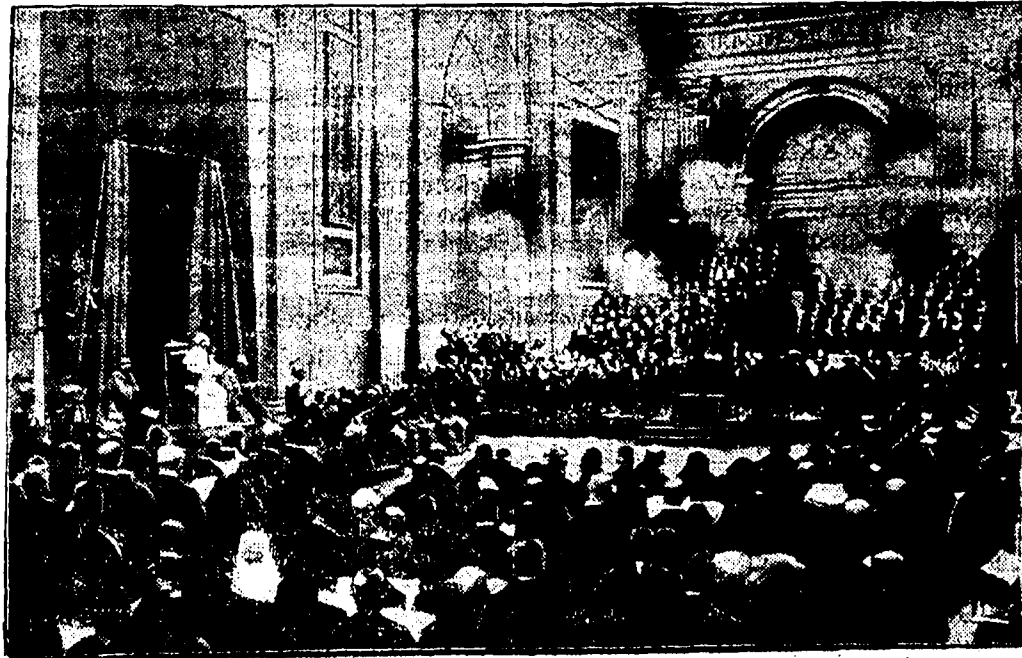
Sprawozdawca dodał, iż dobra wola i uczciwość niemiecka są jedynymi

gwarancjami spłaty tych należności. Mowca wyraził zapatrywanie, że bank wypłat międzynarodowych stanowić będzie postęp i gwarancję, oraz przyczyni się do ułagodzenia stosunków francusko-niemieckich.

Jest rzeczą niezbędną ratyfikowanie planu Younga w celu wstąpienia na drogę solidarności europejskiej w interesie pokoju i cywilizacji.

Paryż. Senat francuski uchwalił ustawę, ratyfikującą układy haskie, 284 głosami przeciwko 8.

Pierwszy po 20 latach koncert w Watykanie.

W dniu 27 marca odbył się w wielkiej sali dela Benedizione w pałacu watykańskim koncert symfoniczny Perosiego na specjalne życzenie Ojca świętego, Piusa XI. — Koncert został wypełniony kompozycjami 3-ich znakomitych włoskich kompozytorów, a mianowicie: Vivaldiego, Monteverdiego i Perosiego, z udziałem orkiestry i chóru św. Augustyna. Część pierwszą koncertu stanowiło „Concerto a. minore” Vivaldiego, część drugą: „Santa

Maria” Klaudjusza Monteverdiego — i część trzecia „Vespertina oratio” mistrza Perosiego. Koncertem dyrygował sam mistrz Perosi. Wielka sala watykańskiego pałacu była wypełniona po brzegi przez kardynałów, biskupów, wielkich dygnitarzy watykańskich i dwór papieski. Na specjalnie przygotowanym podjum siedział Ojciec św., przysłuchując się z zachwytem poszczególnym punktom programu.

zeni do tych ostatnich, ze względu na nieobliczalność swych posunięć i programu, hitlerowcy. Opozycja będzie się starała oczywiście wyzyskiwać wszystkie słabe strony obecnego rządu oraz pogłębiać istniejące różdżki. Z tem wszystkim liczy się „ten trzeci”, a jest nim Hugenberg, który nie tak dawno ośmielił się nawet rzucić klątwę na popularnego zresztą, wśród większości społeczeństwa niemieckiego, na obecnego Prezydenta Rzeszy, Marszałka Hindenburga. Oczywiście, że zamęt w Niemczech już istniejący będzie wzrastał i tak przejdziemy w okres kampanji wyborczej do parlamentu Rzeszy.

Hugenberg, jak wyżej wspomnieliśmy, uratował, w dniu 3 kwietnia obecny rząd Brüninga od upadku, i dał hasło wszystkim swym posłom, ażeby głosowali przeciwko wotum nieufności, tylko warunkowo. W swem przemówieniu wyraził bowiem nadzieję, że program wschodni Rządu zostanie jeszcze bardziej na korzyść wielkich obywateli rozbudowany, że zostanie wyasygnowana rata na budowę pancernika „B” i że zostaną usunięte zarządzenia b. ministra Severinga, skierowane przeciw Turyni i jej ministrowi oświaty Frickowi.

Hugenberg oświadczył wyraźnie, iż znośić będzie rząd Brüninga tak dłu-

Telegramy.

Echa zajęć w Opolu.

Opole. (Tel. wł.) Na dzień 2-go maja wyznaczony został termin rozprawy w sądzie apelacyjnym w sprawie pobicia artystów katowickiego teatru polskiego.

Kanclerz Brüning o polityce niemieckiej

Berlin. Na posiedzeniu naczelnego zarządu partji centrowej kanclerz dr. Brüning wygłosił dłuższe przemówienie, w którym omówił szereg aktualnych problemów z dziedziny polityki niemieckiej.

Przedstawiciele Niemiec w Banku Reparatywnym.

Prezydent Banku Rzeszy dr. Luther zamianował przedstawicielami Niemiec w radzie administracyjnej Banku Wypłat międzynarodowych: bankiera hamburskiego dr. Karola Melchiora oraz radcę handlu dr. Pawła Reuscha.

Niemiecka pożyczka reparacyjna.

Berlin. Bank Morgana zawiadomił zainteresowane rządy, iż upłaskowanie amerykańskiej transzy niemieckiej pożyczki reparacyjnej w tych rozmiarach, w jakich to było projektowane pierwotnie, okazuje się obecnie niewykonalne.

Nieuniknionym skutkiem zmniejszenia amerykańskiej transzy będzie zwiększenie transzy, przypadającej na inne kraje.

Mimo jednak tych trudności, uchodzi obecnie za rzecz pewną, że emisja pożyczki reparacyjnej będzie dokonana nie później, niż w maju lub w czerwcu r. b.

Syn prezydenta Hindenburga spadł z konia.

Berlin. Syn prezydenta Rzeszy, a zarazem jego adiutant pułk. v. Hindenburg uległ w czasie konnej przejażdżki nieszczęśliwemu wypadkowi. Mianowicie w pobliżu ogrodu zoologicznego koło pułkownika Hindenburga nagle spłoszył się, zrzucając jeźdźca, który spadł tak nieszczęśliwie, iż jedna noga pozostała w strzemieniu. Pułkownik Hindenburg uległ dotkliwemu potłuczeniu, doznał złamania obojczyka i zgniecenia kilku żeber.

go, jak długo ten Rząd wykonywał będzie program agrarny oraz program pomocy dla „zagrożonych” prowincji wschodnich, zgodnie z postulatami tego stronnictwa. Wiadomo zaś, że postulaty te zmierzają do całkowitego zniemczenia naszego ludu w Prusach Wschodnich, na Śląsku i t. d. i do podkopania jego egzystencji środkami walki gospodarczej. Program ministra Schielego w tej dziedzinie już idzie dostatecznie daleko, możemy sobie zatem wyobrazić, jaki to kurs zapanuje w Niemczech, w stosunku do mniejszości polskiej, kiedy p. Hugenberg sam osobiście dorwie się do władzy!